

9 Μαΐου, 1990

[ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, Δ/στής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ
ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,

Καθ' ου η αίτηση,

(Υπόθεση Αρ. 13/89).

*Κοινωνικές Ασφαλίσεις — Σύνταξη χηρείας — Προϋποθέσεις — Άρθρο
39(1) του Ν. 41/80.*

Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Δικαστικός Έλεγχος — Επέμβαση Δικαστηρίου — Προϋποθέσεις.

5

Η αιτήτρια προσέβαλε την απόρριψη του αιτήματος για χορήγηση των κοινωνικών ασφαλιστικών παροχών ενόψει του θανάτου του συζύγου της.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την προσφυγή, αποφάσισε ότι:

Η παροχή σύνταξης χηρείας και βοήθηματος κηδείας ρυθμίζεται από τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο του 1980 (Ν. 41/80). Άρθρα 39(1) και 41, αντίστοιχα.

15

Για χορήγηση σύνταξης χηρείας είναι αναγκαία προϋπόθεση η αίτηση, κατά το χρόνο του θανάτου του συζύγου της:

20

(α) Να συζούσε μαζί του, ή

(β) Να συντηρείτο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν.

Είναι ισχυρισμός του δικηγόρου της αιτήτριας ότι η προσβαλλό-

οποία αίτημά της για παραχώρηση σύνταξης χηρείας και βοήθημα κηδείας απορρίφθηκε.

Ο σύζυγος της αιτήτριας, ο οποίος ήταν ασφαλισμένος δυνάμει του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου του 1980 (Ν.41/80) όπως τροποποιήθηκε, απεβίωσε την 1.2.88 συνεπεία αυτοκινητιστικού ατυχήματος. Η αιτήτρια, στις 13.2.88 υπέβαλε αίτηση για σύνταξη χηρείας, η οποία συνοδευόταν από Πιστοποιητικό Γάμου, Πιστοποιητικό θανάτου του συζύγου της και βεβαίωση από τον Κοινοτάρχη ότι η αιτήτρια κατά το χρόνο του θανάτου του συζύγου της, ζούσε μαζί του. Την ίδια ημερομηνία η αιτήτρια υπέβαλε και αίτηση για βοήθημα κηδείας.

Στις 17.2.88 ο πατέρας του αποβιώσαντος απέστειλε επιστολή στο Διευθυντή Κοινωνικών Ασφαλίσεων με την οποία τον πληροφορούσε ότι ο αποβιώσας γιός του δε συζούσε με τη σύζυγό του από 1.7.87.

Το Γραφείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων διεξήγαγε έρευνα με σκοπό τη διακρίβωση κατά πόσο η αιτήτρια κατά την ημερομηνία του θανάτου του συζύγου της συζούσε με αυτόν ή συντηρείτο από αυτόν αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 39(1) του Νόμου 41/80. Για το σκοπό αυτό λήφθηκαν καταθέσεις από διάφορα πρόσωπα. Στη συνέχεια ο ερευνητών λειτουργός ετοίμασε σχετική έκθεση το πόρισμα της οποίας ήταν ότι η αιτήτρια, κατά το χρόνο του θανάτου του συζύγου της, δε συζούσε μαζί του τους τελευταίους έξι μήνες πριν το θάνατό του.

Στη συνέχεια, ο Εξεταστής Αιτητήσεων με επιστολή του ημερομηνίας 20.10.88 πληροφόρησε την αιτήτρια ότι οι αιτήσεις της για σύνταξη χηρείας και βοήθημα κηδείας απορρίφθηκαν επειδή δε συζούσε με το σύζυγό της κατά το χρόνο του θανάτου του.

Σαν αποτέλεσμα η αιτήτρια καταχώρησε την παρούσα προσφυγή, βασιζόμενη στα ακόλουθα νομικά σημεία:

"1. Οι καθ' ων η αίτησις ενήργησαν καθ' υπέρβασην και/ή κατάχρησιν εξουσίας αποφασίζοντας να μη παράσχουν σύνταξη χηρείας στην αιτήτρια.

2. Οι καθ' ων η αίτησις παραβίασαν τις αρχές του Συντάγματος περί ισότητας και τις αρχές της Χρηστής Διοίκησης σε βάρος της αιτήτριας.

3. Οι καθ' ων η αίτησις ενήργησαν κατά παράβασιν και/ή ερμήνευσαν εσφαλμένα το Νόμο 41/80 ως ετροποποιήθη.
- 5 4. Οι καθ' ων η αίτησις παρέλειψαν να ερμηνεύσουν ορθά την έννοιαν του Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου για τους δικαιουμένους σύνταξιν χηρείας και να τοποθετήσουν την Αιτήτρια στην κατηγορίαν αυτήν.
- 10 5. Οι καθ' ων η αίτησις παρέλειψαν να αξιολογήσουν ορθά τα αποδεικτικά στοιχεία και/ή καταθέσεις που είχαν ενώπιόν των για την αιτήτρια.
- 15 6. Οι καθ' ων η αίτησις ενήργησαν ευρισκόμενοι σε πλάνη περί το Νόμον και τα πραγματικά περιστατικά.
7. Η προσβαλλόμενη πράξη στερείται της δέουσας ή/και νόμιμης δικαιολογίας ή/και αιτιολογίας ή/και νομιμότητας."

20 Η παροχή σύνταξης χηρείας και βοηθήματος κηδείας ρυθμίζεται από τον περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμο του 1980 (Ν. 41/80) Άρθρα 39(1) και 41, αντίστοιχα. Το Άρθρο 39(1) του Νόμου όσον αφορά τη σύνταξη χηρείας θέτει τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

25 "39.(1) Χήρα ης ὁ σύζυγος κατά τον χρόνον του θανάτου αυτού πλήρου τας προϋποθέσεις εισφοράς διά σύνταξιν γήρατος, δικαιούται εις σύνταξιν χηρείας, εάν αυτή κατά τον χρόνον του θανάτου αυτού συνέζη μετ' αυτού ή συντηρείτο αποκλειστικώς ή κατά κύριον λόγον υπ' αυτού."

30 Επομένως για χορήγηση σύνταξης χηρείας είναι αναγκαία προϋπόθεση η αιτήτρια, κατά το χρόνο του θανάτου του συζύγου της:

(α) Να συζούσε μαζί του,

ή

35 (β) Να συντηρείτο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν.

40 Είναι ισχυρισμός του δικηγόρου της αιτήτριας ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι προϊόν πλάνης περί τα πράγματα επειδή η έρευνα που διεξήχθηκε στηρίχθηκε σε καταθέσεις προσώπων τα οποία ήσαν προκατειλημμένα εναντίον της και ως εκ τούτου δεν μπορούσαν με βεβαιότητα να συμπεράνουν ότι ο αποθανών εγκατέλειψε τη σύζυγό του οριστικά και δε συζούσε μαζί της.

Αντίθετα, ο δικηγόρος του καθ' ου η αίτηση εισηγήθηκε ότι η προσβαλλόμενη απόφαση είναι ορθή και λογικά εφικτή.

Έχω εξετάσει με προσοχή τις 13 καταθέσεις που λήφθηκαν από τον αρμόδιο λειτουργό που σκοπό είχαν να εξασφαλισθεί κατά πόσο η αιτήτρια συζούσε με το σύζυγό της ή συντηρείτο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν κατά το χρόνο του θανάτου του. Από τις καταθέσεις, μόνο η αιτήτρια και ο τότε δικηγόρος της υποστηρίζουν ότι αν και το ζεύγος είχε ορισμένες διαφορές εντούτοις συζούσαν. Έχω μελετήσει τις καταθέσεις των 2 ατόμων που η ίδια η αιτήτρια αναφέρει στην κατάθεσή της ότι μπορούν να βεβαιώσουν ότι ο σύζυγός της δεν την εγκατέλειψε και κατέληξα ότι από τις καταθέσεις αυτές δε συνάγεται το συμπέρασμα αυτό. Συγκεκριμένα, ο Νεόφυτος Μαρκίδης στην κατάθεσή του αναφέρει τα ακόλουθα: "Ο Χρίστος συνέχισε να είναι σε διάσταση με τη γυναίκα του αν και προσπάθησα πολλές φορές να τους συμφιλιώσω. Η γυναίκα του μου έλεγε πως ο άνδρας της δεν άλλασε και δεν ήθελε να μερώσει. Από ό,τι ξέρω ο Χρίστος συναντήθηκε μερικές φορές με τη γυναίκα του αλλά δεν επέστρεψε σπίτι του να ζήσει με τη γυναίκα του." Επίσης ο Θεόδωρος Παρασκευά στην κατάθεσή του ανέφερε: "Από ό,τι ξέρω ο Χρίστος πήγαινε στο σπίτι του αλλά δεν μπορώ να πω πόσο συχνά γιατί δεν είμαι γείτονας της Αντιγόνης. Εγώ μπορώ να βεβαιώσω όπως ανέφερα και πιο πάνω για τη συγκεκριμένη επίσκεψή μου στο σπίτι της Αντιγόνης πως είδα το Χρίστο που ήθε και πήρε φαγητό που ετοίμασε η γυναίκα του. Δεν μπορώ να βεβαιώσω αν συζούσε μαζί της και αν ήταν συνέχεια στο σπίτι τους."

Επιπρόσθετα η αιτήτρια προς υποστήριξη του ισχυρισμού της ότι συζούσε με τον σύζυγό της προσκόμισε πιστοποίηση από τον Κοινοτάρχη που βεβαίωνε το γεγονός αυτό. Όμως ο Κοινοτάρχης στην κατάθεσή του, που φαίνεται στο φάκελο της υπόθεσης, δήλωσε ότι απλώς εμπιστεύθηκε τα όσα του είτε η αιτήτρια και της έδωσε τη σχετική βεβαίωση χωρίς να έχει δική του γνώση αναφορικά με το θέμα και ότι σε μεταγενέστερη επίσκεψή της του είπε ότι ο σύζυγός της δε συζούσε μαζί της.

Όσον αφορά τη δεύτερη διαζευκτική προϋπόθεση για σύνταξη χρείας, η αιτήτρια δεν απέδειξε ότι συντηρείτο αποκλειστικά ή κατά κύριο λόγο από αυτόν, εφόσον απ' ό,τι φαίνεται στην κατάθεσή της που περιέχεται στον φάκελο της υπόθεσης η ίδια ανέφερε τα ακόλουθα: "Πρώτα αναφέρω ότι ο μισθός μου με το overtime τους περισσότερους μήνες ήτο μεγαλύτερος του ανδρός μου και ως εκ τούτου πάρα πολλές φορές του έδινα εγώ χρήματα αν εχρειάζετο."

Οι υπόλοιπες καταθέσεις βεβαιώνουν ότι η αιτήτρια δε συζούσε με το σύζυγό της κατά το θάνατό του.

5 Έχει νομολογιακά καθιερωθεί ότι το Ανώτατο Δικαστήριο στην άσκηση της αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας δεν επεμβαίνει όταν η απόφαση είναι λογικά εφικτή έχοντας υπόψη τα ορθά
πραγματικά γεγονότα και την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Κρίνω από τα ενώπιον του Δικαστηρίου στοιχεία ότι η
10 απόφαση του καθ' ου η αίτηση ήταν λογικά εφικτή. Η αιτήτρια, που έχει και το βάρος της απόδειξης, δεν προσκόμισε στοιχεία που να αποδεικνύουν ότι πράγματι συζούσε με το σύζυγό της κατά το χρόνο του θανάτου του. Εξίσου ατεκμηρίωτος παραμένει και ο ισχυρισμός της αιτήτριας ότι τα πρόσωπα που έδωσαν τις καταθέσεις στις οποίες στηρίχθηκε η έρευνα διακατέχοντο
15 από αισθήματα προκατάληψης εναντίον της αιτήτριας. Αντίθετα, με βάση το σύνολο των στοιχείων, η εκτίμηση της μαρτυρίας από τον καθ' ου η αίτηση ήταν λογικά εφικτή.

20 Παραπέμπω ενδεικτικά στην απόφαση *Republic v. Georghiades* (1972) 3 C.L.R. 594 στη σελίδα 647 όπου αναφέρονται τα ακόλουθα:

25 "Regarding the second leg of the question I posed, I think that the answer is provided in *Constantinou v. The Republic* (1969) 3 C.L.R. 190 at pp. 207-208:-

30 "I would like to reiterate once again what has been said in a number of cases, that the evaluation of the evidence remains the province of the council, and that the Court, in reviewing the determination of the council, would not interfere if there was any evidence on which the Council could reasonably have come to the conclusion which they did. If, on the other hand, there was no evidence upon which they could reasonably have arrived at that conclusion or they have misconceived the effect of the facts
35 before them, or they misdirected themselves on the question of the law, then their decision can be reviewed by this Court."

40 Επίσης στην υπόθεση *Παπαξενοπούλου ν. Υπουργού Οικονομικών και Άλλων* (1989) 3(Γ) Α.Α.Δ. 1407, όπου ο Δικαστής κ. Στυλιανίδης είπε:

"Υποκειμενική εκτίμηση των γεγονότων από τη Διοίκηση δεν υπόκειται στον ουσιαστικό έλεγχο του ακυρωτικού Δικαστηρίου. Το Δικαστήριο όμως μπορεί να επέμβει στα γεγονότα και

την εκτίμησή τους αν τα συμπεράσματα της Διοίκησης είναι αποτέλεσμα πλάνης για τα πράγματα ή το νόμο, ή δεν είναι εύλογα, ή αν η Διοίκηση υπερέβη τα όρια της διακριτικής της ευχέρειας, αφού λάβει υπόψη του το σύνολο των στοιχείων."

5

Σαν αποτέλεσμα των όσων ανάφερα πιο πάνω η προσφυγή απορρίπτεται στο σύνολό της. Δεν εκδίδεται διαταγή για τα έξοδα.

Η προσφυγή απορρίπτεται χωρίς έξοδα.

10